

วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่อง "การติดตามผลบัณฑิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สำเร็จการศึกษาในปี 2525-2529" นี้ มีวัตถุประสงค์พื้นฐานเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การทำงานของบัณฑิต ได้แก่ ภูมิหลัง ประเภท ลักษณะ ตำแหน่ง รายได้ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน เป็นต้น นอกจากนี้ได้ศึกษาเปรียบเทียบคุณภาพบัณฑิตตามการรับรู้ของตนเอง จำแนกตามสาขาวิชา และวิธีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นการสุ่มตัวอย่างประชากร จากบัณฑิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สำเร็จการศึกษาในปี 2525 - 2529 เฉพาะผู้มีงานทำจำนวน 300 คน เป็นบัณฑิตที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาโดยระบบโควตาภาคเหนือ จำนวน 150 คน และระบบทบวงมหาวิทยาลัยจำนวน 150 คน บัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามกลับมาทั้งหมดมีจำนวน 200 คน โดยเป็นบัณฑิตที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาโดยระบบโควตาภาคเหนือ 97 คน และทบวงมหาวิทยาลัย 102 คน ไม่ระบุวิธีการสอบคัดเลือก 1 คน นอกจากนี้ได้สุ่มสัมภาษณ์บัณฑิต ในเขตอำเภอเมือง เชียงใหม่ จำนวน 20 คน โดยแยกเป็นบัณฑิตที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาโดยระบบโควตาภาคเหนือจำนวน 10 คน และทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 10 คน และเพื่อให้การสัมภาษณ์เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สุ่มสัมภาษณ์บัณฑิตที่ทำงานในอาชีพต่าง ๆ ด้วย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา วิทยานิพนธ์ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลบัณฑิตจากสถาบันต่าง ๆ ทั้งจากต่างประเทศและในประเทศ รวมทั้งการศึกษาประวัติและวัตถุประสงค์การก่อตั้งมหาวิทยาลัย และ นโยบายการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาโดยระบบโควตาภาคเหนือ จากนั้นได้นำข้อมูลเหล่านั้นมาสร้างบทสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์บัณฑิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมือง จำนวน 20 คน และได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ มาศึกษาและช่วยในการพัฒนาแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 สร้างแบบสอบถามสำหรับบัณฑิต โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

1. ข้อมูลภูมิหลังทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย สาขาวิชา ที่สำเร็จการศึกษา เพศ อายุ ภูมิลำเนา สถานศึกษาก่อนอุดมศึกษา ระยะเวลาที่ศึกษาใน มหาวิทยาลัย และคะแนนเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษา จำนวน 9 ข้อ

2. ข้อมูลความคิดเห็นของบัณฑิต ที่มีต่อหลักสูตรและการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ลักษณะแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 12 ข้อ คำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ และ เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของ ลิเคอร์ท (Likert Rating Scale) จำนวน 1 ข้อ (10 ข้อย่อย)

3. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การทำงานของบัณฑิต ได้แก่ การทำงานทำ อาชีพ ตำแหน่ง สถานที่ รายได้ การเปลี่ยนงาน ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน และ แหล่งความรู้สามารถในการทำงาน เป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 12 ข้อ ปลายเปิด 1 ข้อ ด้านความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะในการทำงาน เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert Rating Scale) จำนวน 2 ข้อใหญ่ (ข้อละ 10 ข้อย่อย)

ในส่วนสุดท้ายของแบบสำรวจนี้ เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อสอบถามความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่อการจัดการศึกษาของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยแบ่งออกเป็น ด้านหลักสูตรและการสอน อาจารย์ที่ปรึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน กิจกรรมนักศึกษา และ บริการอื่น ๆ จำนวน 1 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ทางสังคมศาสตร์ หรือ SPSS (Statistical Package for Social Sciences) ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังทางการศึกษาของบัณฑิต นำเสนอและวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ เสนอผลในรูปตารางประกอบการบรรยาย

2. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของบัณฑิต ต่อ หลักสูตรและการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการสำรวจปลายปิด ปลายเปิด และการประมาณค่าแบบลิเคอร์ท (Likert Rating Scale) ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 นำข้อมูลมาหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ในคำถามปลายปิด และปลายเปิด ส่วนการประมาณค่าความคิดเห็นด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ตั้น นำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2.2 การประมาณค่าระดับความคิดเห็นของบัณฑิตต่อลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ตั้นแต่ละข้อ ให้คะแนนดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	ควรมีมากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	ควรมีมาก
3	คะแนน	หมายถึง	ควรมีปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	ควรมีน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	ไม่ควรมีเลย

โดยมีเกณฑ์พิจารณา คือ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00	หมายถึง	ลักษณะที่ควรมีมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50	หมายถึง	ลักษณะที่ควรมีมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50	หมายถึง	ลักษณะที่ควรมีปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50	หมายถึง	ลักษณะที่ควรมีน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50-1.50	หมายถึง	ไม่ควรมีลักษณะนั้น ๆ เลย

3. ข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพภาพ ความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต เป็นแบบสำรวจปลายปิด ปลายเปิดและการประมาณค่าแบบลิเคอร์ท ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

3.1 นำข้อมูลจากคำถามปลายปิด และปลายเปิด มาหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ ส่วนการประมาณค่าความคิดเห็นด้านความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะในการทำงาน นำมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3.2 การประมาณค่าระดับความคิดเห็นด้านความรู้ความสามารถและคุณลักษณะในการทำงาน ให้ระดับคะแนนดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	มีมาก
4	คะแนน	หมายถึง	มีค่อนข้างมาก
3	คะแนน	หมายถึง	มีปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	มีค่อนข้างน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	มีน้อย

โดยมีเกณฑ์พิจารณา คือ

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ หรือ
มีคุณลักษณะมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ หรือ
มีคุณลักษณะค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ หรือ
มีคุณลักษณะปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ หรือ
มีคุณลักษณะค่อนข้างน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 0.50-1.50 หมายถึง มีความรู้ความสามารถ หรือ
มีคุณลักษณะน้อย

4. นำคะแนนที่ได้ในแต่ละข้อมาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

5. เปรียบเทียบคุณภาพบัณฑิต จำแนกตาม สาขาวิชาเอก และวิธีการสอบคัดเลือก เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance: F-test) ซึ่งทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé) และการใช้ค่าที (t-test)